Hebben koeien een pink?

Samenvatting

Sectoren
melkvee
Trefwoorden
koeien
koe
vaars
pink
kalf
kalveren
uier
zoogdier
veilig
emmer

De leerlingen maken kennis met de levenscyclus van een koe en de kenmerken van een koe.

Inhoud: levenscyclus van de koe + veiligheid

Doelstellingen

Doelstellingen

- De leerlingen herkennen en benoemen de verschillende fases in de levenscyclus van een koe.
- De leerlingen benoemen de belangrijkste uiterlijke kenmerken van een koe.
- De leerlingen respecteren tijdens de rondleiding en de klusjes een aantal elementaire veiligheidsregels.

Eindtermen en leerplandoelen

Eindtermen

- Wet. & techniek
  - 1.3
  - 1.22

VVKBaO

- IKwn2
- OWna2
- OWna5
- TOtg5

OVSG

- Wereldoriëntatie
  - WO-NAT-02.01
  - WO-NAT-08.05
  - WO-NAT-03.08a
  - WO-NAT-03.29
- Nederlandse taal
  - NL-SPR-TV-05-05

GO!

- Wereldoriëntatie
  - 32.305
  - 32.315
  - 32.403

Materiaal

- kaartjes ordeningsspel levenscyclus van een koe (zie downloads)
- wasknijpers
- emmers (5 of 10 liter)

Lesverloop

1. We verkennen de boerderij

AUTHENTIEKE CONTEXT
Op de eerste boerderijschooldag is het belangrijk om de kinderen wegwijs te maken op de boerderij.
Geef een korte rondleiding waarbij volgende zaken aan bod komen.

1.1 Veiligheid

Het is belangrijk dat de kinderen duidelijk weten dat koeien geen agressieve dieren zijn, maar door hun grootte en kracht ook niet als huisdieren behandeld kunnen worden. Een aantal afspraken worden hier gemaakt.

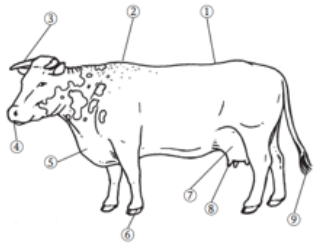
Laat de kinderen zeker hun angsten uitspreken. Meestal zijn die angsten na een aantal boerderijweken weggeëbd. Dan kun je hen herinneren aan hun verhoogde durf.

Eventueel kan deze eerste kennismaking gebeuren, terwijl de koeien naar de wei geleid worden.

1.2 Uiterlijke kenmerken van een koe

DENK -EN DOEVRAGEN

Zoek een rustige koe op en sta nu even stil bij de uiterlijke kenmerken.

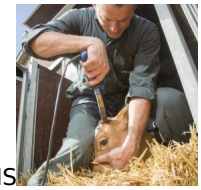

1. de ruglijn
2. de schoft
3. de horens
4. de snuit
5. de halskwab of kossem
6. de gespleten hoef
7. de uier
8. de tepels of spenen
9. de kwaststaart

OGEN

- *Waar staan onze ogen op ons hoofd?* (vooraan)
- *Waar staan de ogen van een koe?* (zijdelings)

- *Stel dat onze ogen zijdelings op ons hoofd zouden staan, wat zou dan het voordeel zijn ?* (De ogen van een koe staan zijdelings zodat ze goed de omgeving kunnen waarnemen en vijanden kunnen zien.)

HOORNS

- *Hebben zowel mannetjes als vrouwtjes hoorns?* (ja)
- *Waarom zouden ze hoorns hebben?* (om zich te verdedigen tegen vijanden)

Nu hebben de koeien die verdediging niet meer nodig. Om te voorkomen dat ze elkaar zouden verwonden zorgt men ervoor dat de hoorns niet meer groeien. De kalveren worden eerst lichtjes verdoofd en dan worden de hoorns met een onthoorner verbrand.

HOEVEN

- *Kijk eens naar de hoeven. Wat zie je?* (2 tenen)
Een koe is dus een hoefdier. Ze heeft gespleten hoeven.

UIER

- *Waarvoor dient de uier?* (deze zorgt in de eerste plaats voor het zogen van de kalveren, voor de mens dient die voor de melkproductie)

- *De koe is dus een zoogdier. Kan je nog dieren opnoemen die zoogdieren zijn?* (kat, varken, geit, leeuw, hond, paard...)
- *Wat zijn zoogdieren eigenlijk?* (Het zijn dieren die hun jongen laten zogen, melk geven.)

- *Wat zou er dus gebeuren als de koe geen kalveren zou krijgen* ? (Dan zou ze ook geen melk geven.)
- *Hoeveel keer wordt een koe per dag gemolken?* (2 keer)
- *Hoeveel liter geeft een koe gemiddeld per dag?* (30 liter)

STAART
- *Waarvoor zou de koe haar staart gebruiken?* (om vliegen weg te slaan)

1.3. Levenscyclus van een koe

Maak tenslotte een tochtje langs een aantal koeien van verschillende leeftijd.

KALF

- *Hoe lang is een koe* ***drachtig*** *?* (9 maanden)
- *Hoe heet het jong van een koe?* (een kalf)
Een kalfje weegt 40 kilo bij de geboorte en kan al na enkele uren lopen.
- *Wanneer kan een baby ongeveer lopen*? (na 1 jaar)

Er is dus een groot verschil tussen de levenscyclus van de koe en die van de mens.

PINK

Wanneer een kalf 1 jaar oud is, wordt het een pink genoemd. Een pink kan drachtig worden als ze 12 à 18 maanden oud is en 300 kg weegt.

VAARS
Wanneer de pink drachtig is, wordt ze een vaars genoemd. Een vaars is dus een jonge koe, die voor het eerst gekalfd heeft. Een vaars weegt ongeveer 440 kg.

Ongeveer 60 dagen nadat een koe een kalf heeft gekregen, kan de koe opnieuw gedekt of geïnsemineerd worden.

KOE

Wanneer de vaars gekalfd heeft, heet ze officieel een koe. Een koe weegt ongeveer 600 kg.
- *Na hoeveel jaar wordt een 'koe' dus een koe genoemd*? (na minstens 2 jaar)
- *Wanneer zou een koe met pensioen gaan?* (rond 10 à 15 jaar wordt ze echt oud)
Vaak wordt een koe geslacht als ze ongeveer 6 jaar is, omdat ze niet zoveel meer opbrengt voor de boerderij.

2. Aan het werk

SYSTEMATISCH ONDERZOEK – TRIGGER

Heel wat kinderen zullen er nu wel naar uitkijken om aan het werk te gaan.

Neem toch voldoende tijd om de taak uit te leggen.

Wijs de kinderen op het correct uitvoeren van de taak en het correct hanteren / opbergen van het gebruikte materiaal.

Prikkel de kinderen tijdens het werk door ze bepaalde termen (uiterlijke kenmerken, fases in de levenscyclus van de koe) te laten herhalen.

Laat ze ook eens nadenken over de inhoud van de uier van een vaars en een volwassen koe. Vergelijk met enkele vaste maten (emmers van 5 of 10 liter).

3. Nabespreking

REFLECTIE en INTERACTIE

Tijdens de reflectie worden de taken nog eens overlopen en op kwaliteit geëvalueerd. *(Hoe verliep het werk ? Wie had hulp nodig ? Hoe heb je dat geregeld ? Hoeveel tijd was er voor die taak nodig ?...)*

4. Ordeningsspel levenscyclus van een koe

Afsluiten doen we met een spel.

Hang op de rug van elke leerling een kaartje met een afbeelding of uitleg. Maak het vast met een wasknijper. De leerlingen mogen niet verklappen wat er op het kaartje staat terwijl ze kijken wat op elkaars rug hangt. Het is volledig stil. De leerlingen moeten elkaar in de juiste positie plaatsen van jongst naar oudst. Controleer daarna de antwoorden.

- Kunnen we nu antwoorden op de vraag: hebben koeien een pink?

Extra info